

Pohjois-Suomi

Aluehallintovirasto
Ympäristöluvut

LUPAPÄÄTÖS
Nro 98/11/1
Dnro PSAVI/292/04.08/2010
Annettu julkipanon jälkeen
20.10.2011

1

ASIA

Eläinsuojan toimintaa koskeva ympäristölupa, Tervola

LUVAN HAKIJA

Jorma Kaasila
Itäpuolentie 1741
95300 TERVOLA

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
TOIMINTA JA SEN SIJAINTI	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE	3
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
HAKEMUKSEN SISÄLTÖ	3
Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitusilanne	3
Toiminta	3
Yleiskuvaus toiminnasta	3
Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely	4
Jätteet ja varastointi	4
Muut ympäristönsuojelunäkökohdat	4
Eläinsuojan toiminta-alue ja ympäristö	5
Suojelukohteet ja pohjavesialueet sekä vesistöalue	5
Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön	5
Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu	5
Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä	5
LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY	6
Lupahakemuksen täydennykset	6
Lupahakemuksesta tiedottaminen	6
Lausunnot	6
Muistutus	7
Hakijan kuuleminen ja vastine	8
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU	9
Ympäristöluparatkaisu	9
Lupamääräykset	10
Eläinsuojan sijainti	10
Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely	10
Lannan ja jätevesien hyödyntäminen	11
Jaloittelualue ja laiduntaminen	12
Jätteet ja varastointi	12
Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi	13
Muut määräykset	13
RATKAISUN PERUSTELUT	14
Luvan myöntämisen edellytykset	14
Lupamääräysten perustelut	14
Eläinsuojan sijainti	15
Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely	15
Lannan ja jätevesien hyödyntäminen	15
Jaloittelualue ja laiduntaminen	16
Jätteet ja varastointi	17
Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi	17
Muut määräykset	17
VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN	18
Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen	19
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	19
LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN	19
SOVELLETUT OIKEUSOHJEET	19
KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN	20
Ratkaisu	20
Perustelut	20
Oikeusohje	20
MUUTOKSENHAKU	21

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Jorma Kaasilan eläinsuojan toimintaa koskeva ympäristölupahakemus on tullut vireille Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon 10.12.2010.

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Toiminta sijaitsee Kemijoen varrella kolme kilometriä Tervolan keskustasta koilliseen Tervolan kunnan Lapinniemen kylällä Ylikaasilan tilalla Rn:o 845-402-6-100 osoitteessa Itäpuolentie 1741, 95300 Tervola.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain 28 §:n 1 momentin ja ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 11 a -kohdan perusteella eläinsuojalle, joka on tarkoitettu vähintään 30 lypsylehmälle, on oltava ympäristölupa.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 11 a) kohdan nojalla toimivaltainen viranomainen on aluehallintovirasto vähintään 75 lypsylehmän eläinsuojan toimintaa koskevassa asiassa. Toimivaltarajaa määritettäessä on kuitenkin huomioitava tilan kaikki tuotantoeläimet nuorkarja mukaan lukien.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

Toiminnalla ei ole aiempaa ympäristölupaa. Alueella on oikeusvaikutteinen (vahvistettu 11.9.2003) Tervolan Kemijokivarren yleiskaava. Suunniteltu hanke sijoittuu osaksi kaavassa "maatilojen talouskeskus, kaavamerkintä: AM" – alueelle ja osa alueen ulkopuolelle "maisemallisesti ja kulttuuriympäristöltään arvokkaalle peltoalueelle, kaavamerkintä: MA-2". Lisäksi tilakeskus sijoittuu kaavassa valtakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle ja kulttuuriympäristöön (kaavamerkintä ma-2). Tilakeskukseen suunniteltu lietelantasäiliö ja osaksi myös säilörehusiilot sijoittuvat yleiskaavan mukaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeälle alueelle, jossa sijaitsee elinympäristö, jonka olosuhteet on säilytettävä.

Hakija on saanut 29.9.2011 Tervolan kunnalta maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen poikkeamislupapäätöksen tuotantorakennuksen, lietesäiliön ja laakasiilon rakentamiseksi kyseiselle yleiskaava-alueelle.

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Tila on olemassa oleva maidontuotantotila, jonka toimintaa laajennetaan lisäämällä lypsylehmien määrää ja rakentamalla tilalle uusi lypsykarjapihatto nykyisestä navetasta noin 70 metrin etäisyydelle kaakkoon.

Nykyisin tilalla on 20 lypsylehmää, 15 hiehoa, 25 lihanautaa ja 10 vasikkaa. Laajennuksen jälkeen tilalla on eläinpaikat 70 lypsylehmälle, 54 hie-

holle ja 64 vasikalle sekä 66 lihanaudalle. Laajennuksen jälkeen uuteen eläinsuojaan sijoitetaan lypsylehmät, 33 hiehoa ja 38 vasikkaa. Uuden eläinsuojan valmistuttua nykyinen navettarakennus kunnostetaan ja sinne sijoitetaan muu uudistuskarja ja lihanaudat. Tilan vuosittainen tuotanto laajennuksen jälkeen on 700 000 litraa maitoa ja 6 000 kiloa lihaa.

Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely

Lanta käsitellään olemassa olevassa ja uudessa rakennettavassa lypsykarjapihatossa lietelantamenetelmällä. Pikkuvasikat ovat osittain kesto-kuivikepohjalla. Eläinsuojien lietekuilut toimivat valutusperiaatteella. Lietekuilujen tilavuus on nykyisessä navetassa 111 m³ ja rakennettavassa eläinsuojassa 227 m³. Nykyinen 623 m³:n lietesäiliö sijaitsee rakennettavan eläinsuojan läheisyydessä. Uusi 1516 m³:n lietesäiliö rakennetaan nykyisen navetan läheisyyteen. Liete johdetaan kokoojakaivosta pumppaamalla lietesäiliöön alakautta. Uudesta navetasta liete johdetaan ensin vanhaan säiliöön ja sieltä edelleen kokoojakaivon kautta uuteen lietesäiliöön. Lietesäiliöt ovat betonirakenteisia ja ne katetaan turvekanteella. Lisäksi rakennetaan 2 442 m³:n etälietelantasäiliö noin viiden kilometrin etäisyydelle tilakeskuksesta peltojen läheisyyteen. Lietteen varastointitilavuutta on lietekuilut huomioiden yhteensä 4 919 m³.

Pikkuvasikkakarsinoiden kuivitetun alueen pinta-ala on noin 20 m². Kuivikepohjan betonireunojen ja kuivikkeen paksuus on 0,3 metriä. Kuivikkeena käytetään olkea, turvetta ja kutteria. Kuivikepohja tyhjennetään nykyisen navetan yhteydessä olevaan 90 m³:n lantalaan.

Maituhuoneen ja eläinsuojan muut pesuvedet, joita kertyy hakemuksen mukaan 561 m³ vuodessa, johdetaan lietesäiliöön. Eläinsuojien sosiaalitoimien wc-vedet käsitellään maasuodattamossa.

Tilalla on lannanlevitykseen käytettävissä olevaa peltoa yhteensä 125 ha, josta omaa on 95 ha ja vuokratonta 30 ha. Lisäksi kesinä 2010–11 raivataan uutta peltoalaa noin 30 hehtaaria niin, että peltoa on käytössä uuden eläinsuojan valmistuessa yhteensä 155 hehtaaria. Hakemuksen mukaan lanta levitetään pellolle viikkojen 22–23 ja 33 aikana.

Jätteet ja varastointi

Hakemuksen mukaan toiminnassa muodostuu seuraavia jätteitä: kuolleet eläimet (10 kpl/v), muoviohjaimia (0,1 t/v), jäteakkuja (1 kpl/v), loisteputkia (4 kpl/v), jätteöljyä (100 l/v) ja pilaantunutta rehua (1 t/v) sekä metalliromua (0,05 t/v). Kuolleet eläimet haudataan omalle maalle ja pilaantunut rehu kompostoidaan ja levitetään ravinteeksi pellolle. Muovit ja ongelmajätteet toimitetaan Tervolan kunnan kierrätyspisteeseen.

Tilalla on 3 000 ja 4 500 litran polttoainesäiliöt, jotka on varustettu la-ponestolaitteella ja ylitäytönestimellä. Polttoainesäiliöille rakennetaan betoninen reunakorokkeellinen laatta ja katos, joka varustetaan asianmukaisilla laitteilla. Lisäksi tilalla on muita öljytuotteita yhteensä noin 400 litraa, jotka säilytetään varastossa betonilaatalla. Tilan kasvinsuojeluaineet ja muurahaispohjaiset säilöntäaineet säilytetään erillisessä varastossa.

Muut ympäristönsuojelunäkökohdat

Säilörehua valmistetaan esikuivattuna laakasiiloon 1 507 tonnia vuodessa. Puristeneste kerätään laakasiilon pumppauskaivoon, josta se johdetaan edelleen lietelantasäiliöön. Toiminnan laajentuessa eläimiä ei laidunnetta.

Maitoauto käy tilalla joka toinen päivä, eläinkuljetus- ja rehuauto käyvät tilalla noin kaksi kertaa kuukaudessa ja polttoaineauto joka toinen kuukausi. Tila saa käyttövetensä Tervolan Vesi Oy:ltä.

Eläinsuojan toiminta-alue ja ympäristö

Tilakeskus sijaitsee maatalousvaltaisella haja-asutusalueella Tervolan Lapinniemiessä Kuusiniemen alueella vajaan 200 metrin etäisyydellä Kemijoesta. Olemassa olevan ja suunnitellun eläinsuojan läheisyydessä sijaitsee useita asuinkiinteistöjä. Lähimmät asutut kiinteistöt sijaitsevat suunnitellusta eläinsuojasta noin 150 metrin etäisyydellä kaakossa ja lounaassa sekä nykyisestä navetasta noin 170 metrin etäisyydellä koillisessa.

Suojelukohteet ja pohjavesialueet sekä vesistöalue

Tilakeskus ei sijaitse suojelualueilla tai luokitelluilla pohjavesialueilla, eikä näiden alueiden läheisyydessä. Tilakeskuksen läheisyydessä sijaitsee kaksi lampea, Pitkälampi ja Heikinlampi. Hakijan mukaan lammet ovat ns. vesijättöalueita, joissa vettä esiintyy enemmän vain keväällä lumien sulassa. Pitkälampi on tilan toimesta täytetty maa-aineksella länsipäästä. Lampien alue on Kemijokivarren yleiskaavassa merkitty tulva-alueeksi. Uusi lietelantasäiliö on suunnitelman mukaan tarkoitus sijoittaa osaksi täyttöalueelle. Tilakeskus ja lannan levitykseen käytettävät peltoalueet sijoittuvat Kemijoen vesistöalueen Kemijoen alaosan valuma-alueelle 65.11. Alueen yleiskaavassa Kuusiniemen rannat on merkitty tulva-alueeksi.

Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön

Hakemuksen mukaan toiminta ei aiheuta merkittävää haittaa ympäristölle. Tuotannossa syntyvät valumat ja lietteet johdetaan tiiviiseen säiliöön. Lietesäiliöt rakennetaan asianmukaisesti ja niiden kunnosta pidetään huolta. Lietelanta johdetaan eläinsuojista lietesäiliöön valuttamalla ja pumppaamalla alakautta, millä vähennetään lietteen varastoinnista aiheutuvaa hajuhaittaa. Tilakeskuksessa sijaitsevat lietelantasäiliöt katetaan turvekateella. Kaukana asutuksessa sijaitsevaan etäsäiliöön liete kuljetetaan lietevaunussa ja pumpataan säiliöön. Lietettä ajettaessa syntyy lyhytaikaista lietteen hajua, joka ei poikkea normaalista maaseudun hajusta. Lietettä ajettaessa huolehditaan ajokaluston kunnosta ja hyvästä hygieniasta. Lantaa ajettaessa noudatetaan nitraattiasetuksen ohjeita. Piha-alueet pidetään siisteinä. Toiminnasta ei aiheudu merkittävää meluhaittaa.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Tila on liittynyt maatalouden ympäristötukijärjestelmään sopimuskaudeksi 2007 – 2012, jonka perusteella tilan pelloista otetaan määräajoin maanäytteet viljavuustutkimuksia varten. Lisäksi levitettävän lannan koostumus analysoidaan vähintään viiden vuoden välein.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä

Eläinsuojissa ei ole helposti syttyviä rakenteita, eikä niissä säilytetä koneita tai helposti syttyviä aineita. Eläinsuojassa on sammuttimet ja palapostit. Hätänumero pidetään esillä. Pihattoon asennetaan kiinteä palovarointijärjestelmä.

Vierailuja eläinsuojaan sallitaan vain rajoitetusti ja aina huolehditaan suojavarusteista. Kaikissa tilanteissa toimitaan ennaltaehkäisevästi ja mahdollisessa tautiepäilyssä otetaan yhteys kunnaneläinlääkäriin.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakemusta on täydennetty 28.3.2011 suunnitelmalla uudesta lietelantasaäiliön sijaintipaikasta.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu kuuluttamalla Tervolan kunnan virallisella ilmoitustaululla 25.7.–24.8.2011. Hakemusasiakirjat ovat kuulutusaikana olleet nähtävillä Tervolan kunnanvirastossa. Hakemusasiakirjoihin on voinut tutustua myös Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa. Kuulutuksesta on erikseen tiedotettu asianosaisia. Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Tervolan kunnalta ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisilta sekä Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat-vastuualueelta.

Lausunnot

1. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Lapin ELY-keskus)

Lapin ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen käsityksen mukaan lupa voidaan myöntää haetulle toiminnalle, kun lupamääräyksissä huomioidaan annetut kommentit.

ELY-keskus toteaa, että paikalla, johon lupaa haetaan, ei ole asemakaavaa, mutta alueella on voimassa oikeusvaikutteinen (voimaan tullut 11.9.2003) Tervolan Kemijokivarren yleiskaava. Eläinsuoja ja osa muista rakennuksista tai rakenteista sijoittuu kaavassa maatilojen talouskeskusten alueeksi (AM) merkityn alueen ulkopuolelle ja kaavassa maisemallisesti ja kulttuuriympäristöltään arvokkaaksi merkitylle peltoalueelle (MA-2). Kaavamääräyksen mukaan kyseiselle MA-2 – alueelle ei sallita asunto- tai maatalousrakentamista vähäisiä lato- tai varastorakennelmia lukuun ottamatta. Hanke sijoittuu kaavassa samalla valtakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle ja kulttuuriympäristöön (kaavamerkintä ma-1). Lisäksi uusi lietesäiliö sijoittuisi kaavassa luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeälle alueelle (kaavamerkintä: luo). ELY-keskus toteaa, että yleiskaavan perusteella lähitöllä on uhanalaisen kasvilajin esiintymä. Kasvi sijaitsee 120 metrin etäisyydellä suunnitellusta rakennuskohteesta. Kaavamääräyksen mukaan alueen ympäristöolosuhteet on säilytettävä ja rakentamisen tarkemmassa suunnittelussa on huolehdittava, että esiintymäalueen ympäristö on säilytettävä.

Lausunnossa todetaan, että uuden eläinsuojan ja mahdollisesti muidenkin rakennusten rakentaminen edellyttää Tervolan kunnan myönteistä poikkeamispäätöstä, koska hanke on yleiskaavan vastainen (MRL 171 ja 172 §:t sekä 43 §).

Hankkeen ympäristöluvan edellytysten arvioimiseksi voi olla tarpeen Lapin ELY-keskuksen käsityksen mukaan ratkaista maankäyttö- ja rakennuslain mukainen poikkeamispäätös ennen ympäristöluvan ratkaisemista huomioidaan ottaen oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset (YSL 6.2 §).

Tilakeskus ja lannan levitykseen käytettävät peltoalueet sijaitsevat Kemijoen alaosan vesistöalueella 65.11. Vesistö kuuluu Kemijoen vesienhoitoalueeseen (VHA 5) ja Ala-Kemijoen vesimuodostumaan. Vesistön tila on luokiteltu veden laadun suhteen erinomaiseksi, mutta joen rakentamisen seurauksena muodostuneista kalojen vaellusesteistä johtuen vesistön ko-

konaistila on luokiteltu tyydyttäväksi. ELY-keskus toteaa, että Ala-Kemijoen osalta vesienhoidon tavoitteena on, että vesien tila ei heikkene ja että vesien hyvä tila saavutetaan vuoteen 2027 mennessä vaellusesteitä poistavien kalatiehankkeiden avulla.

ELY-keskus toteaa, että Kemijoen alaosan alueelle on keskittynyt runsaasti maataloutta, joten veden laadun suhteen erinomaisen tilan ylläpitämiseksi tulee kiinnittää erityistä huomiota kuormituksen hallintaan. Maatalouden ympäristötukeen perustuvilla nykykäytännön mukaisilla toimenpiteillä on keskeinen merkitys vesistökuormituksen vähentämisessä. Lisäksi toimintaa koskevissa lupamääräyksissä tulee huomioida muun muassa nitraattiasetuksen ja kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeiden mukaiset lannan varastointia ja levitystä koskevat ohjeet.

ELY-keskus toteaa, että maataloudessa suurilla tuotantoyksiköillä lietteenlevitys maahan sijoittavalla kalustolla voidaan katsoa olevan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa.

Eläinsuojat ja lietesäiliöt eivät sijaitse pohjavesialueella tai suojelualueella. Eläinsuojaan ja sen toimintaan liittyvät rakenteet tulee rakentaa ja mitoittaa maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja ohjeiden (ohje MMM-RMO C4) ja kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeiden mukaisesti.

Eläinsuojan yhteyteen sijoitettavan lietelantasäiliön rakentamisessa tulee varmistaa, ettei säiliö sijoitu pohjavesipinnan alapuolelle eikä tulva-alueelle.

ELY-keskus toteaa, että eläinsuoja sijaitsee lähellä asutusta. Lupamääräyksissä on kiinnitettävä huomiota hajuhaittojen hallitsemiseen. WC-vesiä ei saa johtaa lietelantasäiliöön vaan ne on käsiteltävä vähintään VN:n asetuksen 209/2011 mukaisesti.

Lapin ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat yksikköön tulee tehdä eläinsuojan valmistuessa ilmoitus vähintään kuukausi ennen eläinsuojan käyttöönottoa ja ELY-keskukselle tulee varata tilaisuus tarkastaa rakennelmat ennen niiden käyttöönottoa. Lannan levitykseen käytettävissä olevista ulkopuolisten omistamista peltoaloista tulee olla kirjalliset sopimukset ja ne on tarvittaessa esitettävä valvontaviranomaiselle.

2. Tervolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Tervolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen puoltaa Kaasilan ympäristölupahakemusta. Ympäristöviranomainen toteaa, että lietelannan varastointi kauempana tuotantorakennuksia peltojen läheisyydessä on ympäristönsuojelullisesti hyvä ratkaisu. Tilakeskukseen suunniteltu lietelantasäiliö voidaan sijoittaa hakemuksen mukaiselle paikalle, kun rakenteiden tiiveydestä huolehditaan.

Muistutus

AA ja BB haluavat tuoda lupaviranomaisen tietoon seuraavaa: Toiminnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota maaperän ja lähellä sijaitsevan vesistön suojeluun ja toiminnasta aiheutuvat haju- ja meluhaitat on minimoitava. Suunniteltu 1516 m³:n lietelantasäiliö sijaitsee kaavassa tulva-alueeksi merkityllä alueella. Suunnittelujen lietelantasäiliöiden sijainti tulisi valita niin, että niistä olisi mahdollisimman vähän haittaa lähellä sijaitsevalle jo olemassa olevalle asutukselle. Muistuttajat huomauttavat, että asutuksen lähistölle suunniteltujen lietelantasäiliöiden kattamista turpeen lisäksi erilli-

sellä kiinteällä katteella tulisi harkita. Nykyisin käytössä oleva 623 m³:n lietelantasäiliön kunto tulee tarkastaa ja tarvittaessa ajanmukaistaa.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Aluehallintovirasto on 30.8.2011 varannut hakijalle tilaisuuden vastineen antamiseen Lapin ELY-keskuksen ja Tervolan kunnan ympäristöviranomaisen lausunnoista sekä yhdestä annetusta muistutuksesta. Hakija on antanut vastineen 22.9.2011.

Vastineessa hakija toteaa, että toiminta sijoittuu alueelle, joka on perinteistä maatalousaluetta ja haju- ja meluhaitat ovat tavallisia maatalouteen ja maaseutuympäristöön kuuluvia asioita. Uuden eläinsuojan valmistuttua ja toiminnan uudelleen järjestelyllä pystytään vähentämään näitä haittoja, vaikka tuotanto yli kaksinkertaistuu.

Kaasilan tilalla lietesäiliöt täytetään altapäin valuttamalla, joten siitä ei synny normaalia suurempaa haju- tai meluhaittaa eikä ylitäytön vaaraa. Melu on normaalia maatalouteen liittyvää koneiden ja laitteiden tuomaa ääntä. Eläimistä tuleva ääni ei ole merkittävää, koska ne oleskelevat suuremmaksi osaksi sisällä.

Toiminnassa tullaan kiinnittämään erityistä huomiota maaperän ja lähellä sijaitsevien vesistöjen suojeluun ja tilaan. Päästöt tullaan estämään nykyaikaisin rakennusteknisin keinoin. Lietelantasäiliö, joka sijoittuu lähelle Pitkälampea, rakennetaan nykymääräysten mukaan. Lietteiden määrä on nykyvetassa suhteellisen suuri, mutta nykyaikainen tekniikka on kehittynyt myös lietteiden käsittelyssä. Polttoaineille tullaan rakentamaan uusi katos.

Uusi lietesäiliön on suunniteltu nykyisen navetan läheisyyteen, jotta lietealasta saadaan johdettua alakautta altaaseen sekä nykyisestä navetasta että vanhasta lietealasta. Näin ei tarvitse turvautua lietteiden pumppaukseen, mikä taas aiheuttaisi hajuhaittaa. Hakija toteaa, että muuta järkevää sijoituspaikkaa säiliölle ei ole.

Hakija toteaa, että uusi lietelantasäiliö on suunniteltu sijoitettavaksi lähelle tulva-aluetta, mutta se on sijoituskorkeudeltaan riittävän korkea. Säiliön suunniteltu pohjakorkeus on +31.007 ja lietesäiliön pohjalaatan alapinnan korkeus tulee olemaan +30,887, mikä on alimman vaadittavan pohjakorkeuden +30,800 yläpuolella. Näin säiliö sijoittuu pohjavesi- ja tulvarajan yläpuolelle.

Lietesäiliön rakennuspaikalla tehdään maaperätutkimus, jonka mukaan määräytyvät tarkemmat lietesäiliöön liittyvät mahdolliset pohjan vaatimukset. Rakentamisessa käytetään kaikki mahdollinen ammattitaito ja noudatetaan ohjeita, määräyksiä ja asetuksia sekä huolehditaan siitä, että rakenteet tehdään hyvin ja asianmukaisesti.

Lietelantasäiliö (1516 m³) rakennetaan maa- ja metsätalousministeriön ennakkohyväksymistä elementeistä, mikä oikein rakennettuna on kestävä pitkälläkin aikavälillä. Uusi lieteallas rakennetaan betonista ja pohjalaatta tehdään määräysten mukaan, mikä takaa pohjan tiiveyden ja kestävyysden. Pohjalaatan paksuus on 120 millimetriä. Betonina käytetään K40-2 massaa, jonka rasitusluokka on X2, XF3 ja XA1, jotka määräytyvät BY-50 mukaan, mikä taas takaa kestävyysden kaikissa olosuhteissa. Saumoissa käytetään lujuukseltaan K60-1 juotosbetonia, joka on käytännössä kutistumatonta.

Säiliön rakenne on mitoitettu siten, että säiliön ympärillä olevan soratäytön aiheuttamaa vastapainetta lietteen paineelle ei ole huomioitu rakennelaskelmissa. Näin ollen säiliön voi periaatteessa rakentaa ilman ulkopuolisia soratäyttöjä tasamaalle ja täyttää lietteellä. Koska säiliö normaalitylessä upotetaan maahan jäätymisen estämiseksi, on betonirakenteet mitoitettu reilusti kestäviksi.

Säiliön pohja varustetaan salaojituksella, jotta mahdollisen pohjaveden paineen vaikutuksesta esimerkiksi keväällä säiliön pohja ei vaurioidu. Salaojitus varustetaan tarkistuskaivolla, josta näytteenotin voidaan varmistua, ettei säiliö vuoda.

Lietesäiliöiden tyhjennys tapahtuu nykyaikaisella ajokalustolla, joten siinä ei ole normaalia suurempaa ympäristöriskiä. Viljelijä huolehtii ajo- ja levityskaluston kunnosta ja noudattaa lietteen ajon aikana turvallisuusmääräyksiä. Lietteen levityksessä pyritään käyttämään nykyaikaista kalustoa ja työtapaa, esimerkiksi maahan sijoitettavaa lietteen levityskalustoa.

Hakija toteaa, että kelluvan katteen käyttö lietesäiliöissä on riittävä. Hakija huomauttaa, että on kyse maatalousvaltaisesta alueesta, jonne pieni lanan ja lietteen haju ajoittain kuuluu.

Nykyisen lietesäiliön kunto tullaan rakentamisen yhteydessä tarkistamaan ja tekemään tarvittaessa vaadittavat kunnostustoimenpiteet. Nykyinen lietesäiliö on salaojitettu ja varustettu tarkistuskaivolla. Säiliö on rakennettu vuonna 1995. Etäsäiliö täytetään yläkautta pumppaamalla.

Hakija toteaa, että Tornion, Keminmaan ja Tervolan ympäristölautakunta on puoltanut uudenlietesäiliön sijoittamista suunniteltuun paikkaan tietyillä ympäristönsuojeluehdoilla, jotka ovat nyt toteutumassa.

Hakija viittaa vastineen liitteenä olevaan Tervolan kunnan rakennustarkastajan Virpi Mäki-Ison ennakkolausuntoon ja toteaa, että tulee hakemaan eläinsuojan sijoittamiselle poikkeamislupaa kunnalta. Hakija haluaa vastineessa korjata lausunnossa olleen käsityksen, että lietesäiliö sijoittuisi yhteiselle alueelle (RN:o 876-1). Säiliö kyllä sijoittuu yhteisen alueen läheisyyteen. Liitteenä karttakuva nykyisestä Pitkälammen sijainnista sekä todistus vireillepanosta koskien omistusmuutoksia karttaa merkittyjen alueiden lunastamiseksi omaksi.

Vastineen liitteenä olevan selvityksen mukaan alueella sijaitsee kaksi uhanalaista kasvilajia. Kasvit sijaitsevat noin 120 metrin etäisyydellä kyseisestä rakennuspaikasta, joten niihin kohdistuvaa uhkaa ei ole.

Lisäksi hakija toteaa, että lupahakemuksen liitteenä on digitaaliset kartat peltoalueista sekä peltojen vuokrasopimukset.

A L U E H A L L I N T O V I R A S T O N R A T K A I S U

Ympäristöluparatkaisu

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myöntää Jorma Kaasilalle ympäristöluvan eläinsuojien toiminnalle Tervolan kunnan Lapinniemen kylällä Ylikaasilan tilalla.

Lupamääräykset

Eläinsuojan sijainti

1. Ylikaasilan (RN:o 845-402-6-100) nimiselle tilalle sijoittuviin 2.12.2010 päivätyn asemapiirroksen osoittamiin eläinsuojiin saa sijoittaa enintään 70 lypsylehmää, 54 hiehoa ja 64 vasikkaa sekä 66 lihanautaa (yhteensä 780 eläinyksikköä).

2. Uusi lietelantasäiliö on sijoitettava 2.12.2010 päivätyn asemapiirroksen osoittamaan paikkaan.

Toimintaan liittyvät rakenteet on sijoitettava ja rakennettava niin, ettei tuhoa alueella esiintyvää uhanalaisen kasvilajin esiintymää, eikä sen kasvuolosuhteita.

Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely

3. Eläinsuojissa muodostuva lietelanta ja toiminnassa muodostuvat pesuvedet sekä säilörehun puristeneste on varastoitava vesitiiviiksi rakennetuissa varastoissa. Eläinsuojien pohjarakenteiden ja lannanvarastointitilojen on oltava vesitiiviitä ja täyttää rakenteeltaan maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden vaatimukset (MMM-RMO C4).

Lietelannan, navetan pesuvesien, säilörehun puristenesteen ja lietesäiliöön kertyvien sadevesien 12 kuukauden varastotilaa on oltava käytettävissä vähintään 4 780 m³. Eläinsuojan yhteydessä olevat lietesäiliöt tulee täyttää altapäin.

Tilakeskuksen alueelle rakennettavan lietelantasäiliön rakennuspaikan tulee maaperän ominaisuuksiltaan soveltua lietesäiliön sijoittamiselle. Tilakeskuksen alueelle rakennettavaa lietelantasäiliötä ei saa sijoittaa tulva-alueelle, eikä säiliön rakenteita pohjaveden pinnan alapuolelle.

Tilakeskuksessa olevat lietesantasäiliöt on katettava vähintään kelluvalla katteella. Lisäksi on hajuhaittojen esiintyessä varauduttava kattamaan lietesäiliöt myös kiinteällä katteella.

Kuivikepohjan ja kuivalantalaan kertyvien sadevesien varastointitilaa tulee olla käytettävissä vähintään 42 m³. Kuivalantala tulee varustaa kolmella vähintään 0,5 metrin korkuisella seinämällä. Kuivalantalassa tulee lisäksi olla neljännellä reunalla vähintään 0,5 metrin korkuinen ajoliуска ja sen jatkeena tiivispohjainen kuormauslaatta.

Eläinsuojien katoilta kertyvät sade- ja sulamisvedet on johdettava lannan varasto- ja käsittelytilojen ulkopuolelle. Toiminnanharjoittajan on tarkkailtava lannanvarastointitilojen kuntoa ja viivytyksettä korjattava mahdolliset niistä havaitut puutteet ja vauriot. Lantavarastot on tyhjennettävä ja tarkastettava perusteellisesti vuosittain. Säilörehun puristeneste on otettava talteen ja käytettävä lannoitteena.

4. Eläinsuojan sosiaalityötilojen wc-vedet tulee johtaa yleiseen jätevesiviemäriin tai umpisäiliöön ja toimitettava jätevedenpuhdistamolle tai jätevedet on käsiteltävä siten, että ympäristöön johtuvaa kuormitusta on vähennettävä orgaanisen aineksen (BHK₇) osalta vähintään 80 %, kokonaisfosforin osalta vähintään 70 % ja kokonaistypen osalta vähintään 30 %.

Käymälävesiä ja saostuskaivolietteitä ei saa levittää peltoon ilman asianmukaista käsittelyä.

Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

5. Lanta on ensisijaisesti hyödynnettävä lannoitteena pellolla.

Tilalla on oltava jatkuvasti käytettävissä lannan levitykseen luvan mukaisella eläinmäärällä vähintään 100 hehtaaria peltoa tai lannanluovutussovimuksia.

Luvan saajan hallussa olevista lannanlevityspeltoaloista on oltava ajantasaiset vuokra- ym. sopimukset ja ne on tarvittaessa esitettävä valvontaviranomaiselle.

Lannan levitys on hoidettava siten, ettei naapureille ja lannan levitysalojen läheisyydessä asuville aiheudu kohtuutonta hajuhaittaa.

Tilakeskuksen ympäristössä lähellä asutusta sijaitseville pelloille lietelantaa levitettäessä tulee lietelanta mullata välittömästi tai käyttää multaavaa levitintä.

Muilla hakijan hallussa olevilla peltoalueilla muualle kuin kasvustoon levitetty lanta on mullattava mahdollisimman pian, viimeistään vuorokauden kuluttua levityksestä.

Lannan peltolevityksessä on noudatettava maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamista koskevan valtioneuvoston asetuksen (931/2000) määräyksiä, ellei lupamääräyksissä jäljempänä muuta vaadita. Lannan levitysmäärissä on lisäksi otettava huomioon maaperän viljavuustutkimukset, lannan typpi- ja fosforipitoisuudet sekä ravinnetarve.

6. Lietelannan kuormaus ja kuljetus on hoidettava tarkoitukseen suunniteltua tiivistä kalustoa käyttäen siten, ettei lietettä tai lantaa pääse ympäristöön, kuljetusteille, ojiin, vesistöön tai pohjaveteen. Lanta on ensisijaisesti hyödynnettävä lannoitteena pellolla siten, ettei siitä aiheudu kohtuutonta haittaa teiden varrella asuville asukkaille ja muille teiden käyttäjille. Mikäli kuljetusteille pääsee valumaan lietettä tai lantaa, tulee likaantuneet alueet puhdistaa välittömästi.

7. Lietelanta tulee levittää ensisijaisesti keväällä ja kesällä kasvukauden aikaan.

Lantaa ei saa levittää routaiseen, lumipeitteiseen tai veden kyllästämään maahan. Lannanlevitys on kielletty 15.10.–15.4. välisenä aikana. Lantaa voidaan kuitenkin levittää syksyllä enintään 15.11. asti ja aloittaa keväällä aikaisintaan 1.4., jos maa on sula ja kuiva, jolloin huuhtoutumista vesistöön ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole. Lantaa ei saa levittää nurmikasvuston pintaan 15.9. jälkeen. Lannan käyttö on kielletty kymmenen metriä lähempänä vesistöä. Seuraavan viiden metrin leveydellä lannan pintalevitys on kielletty, jos pellon kaltevuus ylittää kaksi prosenttia. Suojavyöhykealueita ei lasketa edellä mainittuun levitysaltaan mukaan. Lannan pintalevitys on kielletty pelloilla, jonka keskimääräinen kaltevuus ylittää 10 %.

Viljeltäessä tulvanalaisia pelloja saa lannan levittää pellolle vasta tulvan ajan jälkeen.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että lannan vastaanottajat ja lannan kuljetuksesta vastaavat tahot ovat tietoisia tämän päätöksen lannan käsittelyä ja levittämistä koskevista määräyksistä.

Vedenhankintaan varten tärkeillä tai soveltuvilla pohjavesialueilla sijaitseville pelloille ei saa levittää lietelantaa, virtsaa, jätevesiä, puristenesteitä tai muutenkaan nestemäistä orgaanista lannoitetta, ellei toiminnanharjoittaja maaperätutkimusten tai vastaavien luotettavien selvitysten perusteella osoita, ettei siitä aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa. Kuivalannan levitys on sallittu pohjavesialueen ulkorajan ja pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliselle vyöhykkeelle, kun levitys tapahtuu keväällä ja lanta mullataan välittömästi levityksen jälkeen. Talousvesikaivojen ympärille tulee jättää vähintään 30 metriä leveä, lietteellä, lannalla ja virtsalla käsittelemätön vyöhyke. Kasvinsuojeluaineita käytettäessä tulee varmistaa, että tuotteet soveltuvat pohjavesialueen viljelyyn.

Jaloittelualue ja laiduntaminen

8. Jos eläinsuojien yhteyteen rakennetaan jaloittelualueet, on ne varustettava reunoilla ja jätevesien keräyskaivolla. Suunnitelma jaloittelutarhasta ja sen jätevesien käsittelystä tulee toimittaa Lapin ELY-keskukseen vähintään kolme kuukautta ennen hankkeen toteuttamista.

Jos eläimiä laidunnetaan, laiduntavan karjan määrä tulee sopeuttaa laidunalueen pinta-alaan, jottei ylitetä alueen maaperän ja kasvillisuuden kestävyyttä. Eläinsuojasta laidunalueelle johtavien kulkuteiden tulee olla kovapohjaisia ja niille kertyvä lanta tulee poistaa säännöllisesti. Laidunalueet tulee pitää hyvässä kunnossa ja laidunpaine tulee pitää kohtuullisena eroosion välttämiseksi. Laiduneläinten väliaikaiset juotto- ja ruokintapaikat tulee olla järjestetty siten, etteivät ne aiheuta epäsiisteyttä eivätkä haju- ja terveyshaittaa. Eläimiä ei saa laiduntaa alle 50 metrin etäisyydellä talousvesikaivoista.

Jätteet ja varastointi

9. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Toiminnassa syntyvien jätteiden ja kemikaalien varastointi on järjestettävä siten, ettei varastoinnista aiheudu epäsiisteyttä, haju- tai terveyshaittaa tai maaperän tai pohjaveden pilaantumisvaaraa tai muuta haittaa ympäristölle.

Kemikaalit ja ongelmajätteet on säilytettävä tarkoitukseen soveltuvassa varastopaikassa ehjissä, suljetuissa ja merkityissä astioissa tiiviillä alustalla, jossa on reunallinen suojarakenne.

10. Polttoainesäiliöiden tulee olla tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointiin. Polttoainesäiliöiden alustan sekä tankkauspaikan alustan on oltava tiiviitä. Polttonestesäiliöt on sijoitettava katokselliseen suoja-altaaseen sekä varustettava ylitäytön estävällä järjestelmällä ja laponestolaitteilla. Suoja-allasta ja katosta ei tarvita, mikäli säiliöt ovat vuodonilmaisulla varustettuja kaksoisvaippaisia säiliöitä. Säiliöiden sijoittelussa on huomioitava riittävät suojaetäisyydet vesistöihin ja ojiin. Tankkauspaikan läheisyydessä on oltava imeytysainetta polttoainevuotojen varalle. Tankkauspaikat on tehtävä määräyksen mukaiseksi vuoden 2012 loppuun mennessä.

11. Jätehuolto on hoidettava Tervolan kunnan alueella voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisesti. Ongelmajätteet, kuten loisteputket, akut, jäteöljyt, öljynsuodattimet ja käyttökelvottomat torjunta-aineet, on toimitettava sellaiseen ongelmajätteiden vastaanottopaikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä jätteitä. Hyötyjätteet, kuten muovi, paperi, pahvi, metalli ja lasi on kerättävä erilleen ja toimitettava ensisijaisesti hyötykäyttöön. Jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi toimijalle, jolla on lupa vastaanottaa jätteitä. Jätteitä ei saa polttaa.

Pilaantunut rehu on varastoitava tiivispohjaisella alustalla ennen sen hyödyntämistä lannoitteena pelloilla.

12. Kuolleet eläimet on viipymättä toimitettava käsiteltäväksi asianmukaisen luvan saaneeseen käsittelylaitokseen. Poikkeuksellisissa tapauksissa ne voidaan hävittää muulla kunnaneläinlääkärin hyväksymällä tavalla. Syrjäisillä alueilla, johon Tervolan kunta kuuluu, voidaan kuolleet eläimet kunnaneläinlääkärin luvalla haudata maahan. Eläimiä ei saa haudata pohjavesialueelle, vedenottamon suoja-alueelle, alle 250 metrin etäisyydelle kaivosta tai vesistöön viettävästä rinteestä, eikä alueelle, jota tullaan kylvämään tai kaivamaan pian hautaamisen jälkeen. Kuolleiden eläinten varastointia on vältettävä. Mikäli ruhoja varastoidaan tilalla pidempiaikaisesti, on varastoinnin tapahduttava jäähdytetyssä varastotilassa. Lyhytaikainen varastointi tulee hoitaa tiiviillä alustalla ja peitetynä.

Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi

13. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa eläinsuojan toiminnasta. Vuosiyhteenveto kirjanpidosta on toimitettava Lapin ELY-keskukselle vuosittain helmikuun loppuun mennessä.

Vuosiyhteenvedon tulee sisältää ainakin seuraavat asiat:

- tiedot eläinmääristä
- tiedot syntyneistä lantamääristä
- tiedot lannan levitysaloista ja vastaanottosopimuksista
- tiedot toiminnassa syntyneistä jätteistä sekä niiden käsittelytavat ja toimituspaikat
- tiedot kuolleiden eläinten määristä, toimituspaikoista ja -ajoista sekä käsittelytavoista
- tiedot toiminnassa tapahtuneista häiriötilanteista tai muista poikkeuksellisista tilanteista

Muut määräykset

14. Ympäristönsuojelutoimia on ylläpidettävä ja edistettävä niin, ettei toiminnasta aiheutuva melu, päästöt ilmaan, maaperään tai vesiin tai muu syy aiheuta joko välittömästi tai välillisesti vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle tai ympäristön roskaantumista, maisemahaittaa eikä yleistä viihtyisyyden alenemista.

15. Häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa on aiheutunut tai uhkaa aiheutua määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä ilmaan, vesistöön tai maaperään, on välittömästi ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin tällaisten päästöjen estämiseksi, päästöistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi. Kyseisistä tilanteista on ilmoitettava välittömästi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Lapin ELY-keskukselle.

16. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialaansa liittyvän ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehitymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

17. Uuden eläinsuojan valmistumisesta on ilmoitettava Lapin ELY-keskukselle viimeistään kuukausi ennen sen käyttöönottoa ja varattava valvontaviranomaiselle mahdollisuus rakenteiden tarkistamiseen. Tuotannon lisääntymisestä, muuttamisesta tai lopettamisesta on ilmoitettava Lapin ELY-keskukselle viimeistään kaksi kuukautta ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Aluehallintovirasto katsoo, että hakemuksen ja asetettujen lupamääräysten mukainen eläinsuojan toiminta sekä luvanhakijan asiantuntemus täyttävät laissa asetetut ympäristöluvan myöntämisen edellytykset.

Ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta annettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän, pohja- tai pintaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiitusta.

Toiminta sijoittuu haja-asutusalueelle, jolla karjatalouden harjoittaminen voidaan katsoa tavanomaiseksi toiminnaksi. Eläinsuojan toiminnassa haju aiheutuu muun muassa lannan varastoinnista, käsittelystä ja levittämisestä sekä eläinsuojan ilmanvaihdosta. Päätöksessä on annettu lietelannan varastointiin ja levittämiseen liittyviä hajujen vähentämistä koskevia sekä ympäristön pilaantumista ehkäiseviä määräyksiä.

Kemijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuoteen 2015 mukaan hankealueen vesistöt ovat veden laadun suhteen erinomaisessa tilassa. Kemijoen alaosan alueelle on keskittynyt paljon maataloutta. Vaikka maatalous ei ole vesistöjen tilaan yksistään vaikuttava kuormitustekijä ja vaikka Kemijoen vesistö on vedenlaadun suhteen tavoiteltavassa hyvässä tilassa, on maatalouden vesistökuormitukseen, eläinsuojien toimintaan ja peltojen viljelytekniikkaan, tarpeen kiinnittää erityistä huomiota, jotta hyvä tavoiteltu vesistöjen tila säilyy.

Lupapäätöksessä on annettu lannanlevitystä koskevat lupamääräykset ja selvitetty, että toiminnanharjoittajalla tulee olemaan käytettävissä riittävä peltoala lannanlevitykseen. Lupamääräyksessä 16 on edellytetty, että toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialaansa liittyvän ympäristön parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

Ympäristönsuojelulain 42 §:n mukaan toimintaa ei saa sijoittaa asema-kaavan vastaisesti. Asemakaavan lisäksi lupaviranomaisen tulisi ottaa huomioon myös oikeusvaikutteinen yleiskaava. Sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä lain 6 §:ssä säädetään, jonka mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon myös oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset. Koska hakija on saanut maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen poikkeamisluvan Tervolan kunnasta lypsykarjapihaton, lietesäiliön ja laakasiilon rakentamiselle, lupa voidaan myöntää, sillä toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti. Maatalouden harjoittaminen peltoviljelyineen pitää kylämaisemaa avoimena ja näin viihtyisämpänä ja tukee näin yleiskaavan alueelle asettamia tavoitteita.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräysten tavoitteena on ehkäistä haitalliset ympäristövaikutukset ennakkolta tai rajoittaa ne mahdollisimman vähäisiksi.

Eläinsuojan sijainti

Lupamääräyksellä varmistetaan eläinsuojan toiminnan ja lannanvarastointisäiliöiden sijoittaminen hakemuksessa esitettyihin paikkoihin. Toimintaa tulee harjoittaa lupapäätöksen perusteena olevien nautaeläinten eläinmäärien puitteissa. Lupa on myönnetty hakemuksen pohjapiirustuksissa esitettyjen eläinpaikkojen perusteella.

Yleiskaavan perusteella alueella on uhanalaisen kasvilajin esiintymä. Kaavamääräyksen mukaan alueen ympäristöolosuhteet on säilytettävä, jotta esiintymää ei tuhota. (lupamääräykset 1 ja 2)

Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely

Lannan varastointitilojen mitoitus perustuu valtioneuvoston asetukseen maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2003). Päätöksen 4 §:n mukaan lietalannan varastotilojen tulee olla niin suuria, jotta niihin voidaan varastoida 12 kuukauden aikana kertynyt lanta ja muut säiliöihin johdettavat nesteet.

Tilalla tarvitaan säiliötilavuutta lietalannan ja pesuvesien sekä puristenessteen varastointia varten yhteensä 4 372 m³. Kattamattomiin lietesäiliöihin kertyvä sade- ja sulamisvesien varalle varastotilavuutta tarvitaan 408 m³. Sade- ja sulamisvesien määräksi on arvioitu lietesäiliöiden pinta-ala x 0,3 m.

Ennen lietesäiliön rakentamista tulee varmistaa, että rakentamispaikka on maaperältään riittävän tiivis niin, että se tukee säiliön rakenteita, eikä säiliö rakenteet sijoitu pohjaveden pinnan alapuolelle.

Koska eläinsuojien yhteydessä olevien lietalantasäiliöiden läheisyydessä on useita asuinkiinteistöjä, on hajuhaittojen syntymisen vähentämiseksi määrätty lietesäiliöt täyttämään nestepinnan alapuolelta ja kattamaan ne vähintään kelluvalla katteella, esimerkiksi riittävällä turvekerroksella, jota on tarpeen mukaan lisättävä. Jos hajuhaittoja edelleen esiintyy, on lietesäiliöt katettava kiinteällä katteella. Täytettäessä lietesäiliö altapäin, vähennetään osaltaan hajuhaittoja, koska naudan lietalanta kuorettuu pinnasta ja muodostaa näin luonnollisen katteen lietalannan pinnalle.

Varastointitilojen tulee olla vesitiiviitä pinta- tai pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi. Säilörehun puristenessteen pääsy ympäristöön tulee estää pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi.

Tarkkailemalla säännöllisesti lannanvarastointi- ja johtamisrakenteita ja tyhjentämällä säiliöt vuosittain voidaan varmistua niiden tiiveydestä ja ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin mahdollisten vuotojen ilmaannuttua. Lantavarastojen vuosittaisella tyhjentämisellä varmistetaan hyötytilavuuden säilyminen suunnitelmien mukaisena. (lupamääräys 3)

Eläinsuojien yhteydessä olevien sosiaalitilojen wc-vesiä ei saa johtaa käsittelemättöminä maahan, ojaan tai muuhun uomaan vesien pilaantumista vaaran vuoksi. Jos sosiaalitilojen wc-vesiä käsitellään paikan päällä, on katsottu tarpeelliseksi, että ympäristöön wc-vesistä aiheutuvaa kuormitusta on vähennettävä vähintään yhtä paljon, kun vastaavia asuinkiinteistöjen asumisjätevesien kuormitusta vaaditaan vähennettävän. (lupamääräys 4)

Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

Lannan hyödyntämisellä lannoitteena pelloilla tarkoitetaan lannan käyttöä siten, ettei peltoja ylilannoiteta eikä ylilannoituksesta tai virheellisestä

ajankohtana suoritetusta levityksestä aiheuteta ravinteiden huuhtoutumisriskiä. Peltopinta-alavaatimus perustuu karjanlannan keskimääräiseen fosforisisältöön ja siitä saatavan fosforilannoituksen tasoon sekä ympäristöministeriön kotieläintalouden ympäristönsuojelusta 29.6.2009 antamaan ohjeeseen. Lannanlevitysalaa tulee olla vähintään yksi peltohehtaari 1,3 lypsylehmää, 3,5 hiehoa, 2,7 lihanautaa tai 11 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa kohden. Hakijalla on lannanlevitykseen käytettävissä vuonna 2011 valmistuva uusi peltoraivioalue mukaan lukien yhteensä 155 ha peltoa. Lannan levityksessä tulee lisäksi ottaa huomioon valtioneuvoston asetuksen (931/2000) kasvilajikohtaiset enimmäislannoitusmäärät.

Koska tilakeskuksen ympäristössä on useita asuinkiinteistöjä, on hajuhaittojen ehkäisemiseksi tilakeskuksen läheisyydessä sijaitsevilla pelloilla lietalannan levitys sallittu vain multaavilla tai sijoittavilla levittimillä tai välittömästi multaamalla. Kyseisen tekniikan katsotaan olevan parasta käyttökelpoista tekniikkaa lietalannan levityksestä aiheutuneiden hajuhaittojen torjunnassa. (lupamääräys 5)

Lannan kuormausta, kuljetusta ja levitystä koskevat määräykset ovat tarpeen maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisriskin sekä ympäristön yleiselle viihtyisyydelle ja ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. (lupamääräys 6)

Lannan levitys on kielletty kymmentä metriä lähempänä vesistöä. Jättämällä vesistöjen ja valtaojien varsille lannoittamattomat vyöhykkeet estetään ravinteiden ja bakteerien pääsy vesistöön. Edelleen ravinteiden vesistöön huuhtoutumiseksi estämiseksi tulvanalaisilla alueilla lanta tulee levittää ravinteeksi peltoon vasta tulva-ajan jälkeen. Lanta tulee levittää suolaan, lumettomaan maahan suorien ravinnehuuhtoumien ehkäisemiseksi. Viljavuusanalyysiin, lannan ravinnesisältöön ja kasvin todelliseen ravinnetarpeeseen perustuvat levitysmäärät vähentävät yllannoitusriskiä ja sen myötä ylimääräisten huuhtoutumiselle alttiiden ravinteiden määrää maassa. Muokkaamalla maa mahdollisimman pian, viimeistään vuorokauden kuluessa lannan levityksestä tai levittämällä lanta kasvustoon vähennetään ilmakehään aiheutuvaa typpikuormitusta ja naapureille lannan levityksestä aiheutuvaa hajuhaittaa.

Lietelantaa tai muita nestemäisiä orgaanisia lannoitteita ei saa käyttää lannoitteena luokitelluilla pohjavesialueilla pohjavesien pilaantumisriskin ehkäisemiseksi. Pohjavesialueella tarkoitetaan pohjavesialueiden muodostumisalueita ja niiden suojavyöhykkeitä. Vaikka toiminnanharjoittajalla ei ole hakemushetkellä peltoa pohjavesialueella, on ympäristöluvassa katsottu tarpeelliseksi antaa kyseiset määräykset, mikäli levitysaloiissa myöhemmin tapahtuu muutoksia. (lupamääräys 7)

Jaloittelualue ja laiduntaminen

Vaikka lupahakemuksessa ei ole hakemushetkellä esitetty jaloittelualueen rakentamista eläinsuojan yhteyteen tai ei ole ilmoitettu eläimiä laidunnettavaksi laajennuksen jälkeen, on ympäristöluvassa katsottu tarpeelliseksi antaa näitä koskevat yleismääräykset myöhemmin mahdollisesti tapahtuvien muutosten varalta. Jaloittelualue tulee olla rakenteeltaan asianmukaisesti toteutettu siten, että pohjavesien pilaantumisvaaraa ei synny ja päästöt pintavesiin voidaan ehkäistä. Jaloittelualueen asianmukaisen toteutuksen varmistamiseksi suunnitelma tulee toimittaa valvontaviranomaisen tarkastettavaksi. Laiduntamisesta on annettu määräys ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Laitumille johtavien kulkuteiden puhdistaminen on tarpeen niiden liettymisen ehkäisemiseksi ja vesiensuojelun toteuttamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysohje MMM-RMO C4 edellyttää, että suunnittelussa otetaan huomioon rakennuksesta laitumelle johtavien kulkuteiden puhdistettavuus. Määräys laiduntamisen välttämiseksi talousvesikaivojen ympäristössä on annettu pohjavesien suojelemiseksi. (lupamääräys 8)

Jätteet ja varastointi

Määräykset on annettu jätteiden vähentämiseksi ja roskaantumisen ja öljyvahinkojen estämiseksi. Jätteen haltija on jätelain 6 §:n mukaan velvollinen järjestämään jätehuollon ja jätteen haltijan on oltava selvillä jätteen määrästä ja laadusta sekä terveys- ja ympäristövaikutuksista. Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn estämiseksi sekä maaperän pilaantumisen estämiseksi on tarpeen antaa määräys jätteiden, kemikaalien ja polttoaineen varastoinnista. (lupamääräykset 9 ja 10)

Jätelain 6 §:n mukaan jäte on hyödynnettävä, jos se on teknisesti mahdollista ja jos siitä ei aiheudu kohtuuttomia lisäkustannuksia verrattuna muulla tavoin järjestettyyn jätehuoltoon. Ensisijaisesti on pyrittävä hyödyntämään jätteen sisältämä aine ja toissijaisesti jätteen sisältämä energia. Toimittamalla ongelmajätteet asianmukaiseen käsittelyyn, voidaan vähentää niiden aiheuttamia riskejä terveyteen ja ympäristöön. (lupamääräys 11)

Tilalla kuolleiden eläinten asianmukaisella hävittämällä varmistetaan ympäristöhygienian yleisten vaatimusten täytyminen sekä ehkäistään mahdollisten eläintautien leviäminen tilan ulkopuolelle. Eläinperäinen jäte on käsiteltävä EY:n eloperäisiä sivutuotteita koskevan asetuksen mukaisesti laitoksessa, jolla on lupa vastaanottaa ja käsitellä eloperäisiä jätteitä. Syrjäisillä alueilla eläinperäisen jätteen hautaaminen on kunnaneläinlääkärin luvalla mahdollista. Eläinten hautaamisessa on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön asetusta Nro 1374/2004 eläimistä saatavien sivutuotteiden hävittämisestä syrjäisillä alueilla sekä kuolleiden lemmikkieläinten hävittämisestä. (lupamääräys 12)

Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi

Toiminnanharjoittajan kirjanpito- ja raportointivelvoite eläinsuojan toiminnan osalta on annettu viranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi ja valvonnan järjestämiseksi. Toiminnasta saamiensa tietojen perusteella viranomainen voi seurata toiminnan lainmukaisuutta ja luvassa annettujen määräysten noudattamista. Lannan vastaanottosopimuksien kirjaamisella ja raportoisella varmistetaan, että myös lannan vastaanottosopimuksen tehneet käsittelevät ja levittävät lantaa voimassa olevien säännösten mukaisesti. Valtioneuvoston asetus (931/2000) edellyttää vähintään viiden vuoden välein tehtävää lanta-analyysia. (lupamääräys 13)

Muut määräykset

Luvassa on annettava tarpeelliset määräykset toimista, joilla ehkäistään, vähennetään tai selvitetään pilaantumista, sen vaaraa tai pilaantumisesta aiheutuvia haittoja. Ympäristönsuojelun tason ylläpitäminen ja mahdollisimman tehokkaiden haittojen torjuntakeinojen soveltaminen edellyttävät päästöjen ja ympäristövaikutusten jatkuvaa seurantaa ja ympäristönsuojelutoimien kehittämistä. Mikäli ympäristönsuojelun tavoitteita ei saavuteta tai toiminnasta syntyy ennalta arvaamattomia ympäristövaikutuksia, toi-

minnanharjoittajan on ryhdyttävä erityisiin toimenpiteisiin ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi tai poistamiseksi. (lupamääräys 14)

Ilmoitusvelvollisuus häiriö- ja poikkeuksellisissa tilanteista on määrätty viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten annettavien viranomaisohjeiden vuoksi. Määräys välittömiin torjuntatoimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja poikkeuksellisista päästöistä aiheutuvien haittojen minimoimiseksi. Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaan toiminnasta vastaavan on tehtävä ilmoitus valvontaviranomaiselle mm. onnettomuudesta, tuotantohäiriöstä aiheutuvasta päästöstä tai syntyvästä jätteestä, josta voi aiheutua välitöntä tai ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa. (lupamääräys 15)

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen kautta voi tulla mahdollisuuksia vähentää päästöjä olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia. Luvan haltijalla on yleinen selvilläolovelvollisuus mm. toimintansa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamista kotieläintalouteen on tarkasteltu Suomen ympäristökeskuksen julkaisussa "Paras käytettävissä oleva tekniikka kotieläintaloudessa, SY564". (lupamääräys 16)

Käyttöönottoilmoituksen avulla varmistetaan toiminnan lupamääräysten mukainen toteuttaminen ja näin helpotetaan valvontaa. Toiminnan olennaista muutosta koskevan ilmoitusvelvollisuuden perusteella varmistetaan tiedonkulku ympäristöviranomaiselle niin, että ilmoituksen perusteella voidaan tarkastella muutoksen vaikutuksia voimassaoleviin lupamääräyksiin ja arvioida mahdollisen uuden ympäristöluvan tarvetta. (lupamääräys 17)

VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN

Lapin ELY-keskuksen lausunnossa esitetyt asiat on otettu huomioon seuraavasti:

Hakija on saanut Tervolan kunnalta poikkeamisluvan tuotantorakennuksen, lietesäiliön ja laakasiilon rakentamiseksi yleiskaava-alueella.

Uhanalisen kasvilajin esiintymän suojeleminen on otettu huomioon lupamääräyksessä 2. Vesien hoidon alueen vesistön tavoitetilä on otettu huomioon lupamääräyksissä 3, 4, 7, 8, 10 ja 12.

Nitraattiasetuksen ja Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen lannan varastointia ja levitystä koskevat ohjeet on otettu huomioon lupamääräyksissä 3, 5 ja 7. Lietteen levityksessä on määrätty käyttämään parasta käyttökelpoista tekniikkaa asutuksen läheisyydessä lupamääräyksen 5 mukaisesti. Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen sekä maa- ja metsätalousministeriön määräysten ja -ohjeiden eläinsuojaa ja sen toimintaa liittyvät rakenneohjeet ja määräykset on otettu huomioon lupamääräyksissä 3, 8, 9, 10 ja 12. Lietelantasäiliön rakentamiseen pohjavesipinnan yläpuolelle ja muualle kuin tulva-alueelle liittyvät vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksessä 3. Hajuhaittojen hallitseminen on otettu huomioon lupamääräyksissä 3, 5, 6 ja 14. WC- vesien käsittelystä on annettu lupamääräys 4. Valtioneuvoston asetusta hajajätevesistä (209/2011) ei sovelleta niiden kiinteistöjen jätevesien käsittelyyn, joilta edellytetään ympäristölupaa. Ajantasaiset kirjalliset vuokra- ym. sopimukset lannanlevityspeltoaloista on määrätty esitettäväksi valvontaviranomaisen sitä pyytäessä lupamääräyksessä 5 ja luvan saaja on veloitettu ilmoittamaan val-

vontaviranomaiselle eläinsuojan valmistumisesta mahdollista tarkastamista varten lupamääräyksessä 17.

Tervolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa esitetty vaatimus uuden lietelantasäiliön sijoittamispaikasta ja säiliön tiiviyydestä on otettu huomioon lupamääräyksessä 3.

Hakemuksesta annetussa muistutuksessa esitetyt asiat on otettu huomioon seuraavasti: Maaperän ja vesistön suojeleminen on otettu huomioon lupamääräyksissä 3–7 ja 14. Hajuhaittojen torjunta on otettu huomioon lupamääräyksissä 3, 5, 6 ja 14. Lietelantasäiliöiden sijoittaminen on otettu huomioon lupamääräyksissä 2 ja 3. Lietesäiliöiden kattaminen ja säiliöiden kunnan tarkistaminen on huomioitu lupamääräyksessä 3.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 58 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa aikaisempaa lupaa tai ympäristönsuojelulain 59 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä peruuttaa luvan valvontaviranomaisen aloitteesta.

Ellei luvanmukaista toimintaa ole aloitettu viiden (5) vuoden kuluessa siitä, kun tämä päätös on saanut lainvoiman, tämä lupa raukeaa.

Lupamääräysten tarkistaminen

Luvan saajan on viimeistään vuoden 2021 lokakuun loppuun mennessä jätettävä Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi. Mikäli hakemusta ei tehdä määräajassa, aluehallintovirasto voi määrätä luvan raukeamaan.

Hakemukseen on liitettävä hakemukseen vaadittavien muiden selvitysten ohella riittävää asiantuntemusta käyttäen laadittu selvitys parhaan käytöskelpoisen tekniikan käyttöönotosta ja mahdollisuuksista eläinsuojan toiminnasta aiheutuvien ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Hakemuksessa tulee olla selvitykset toiminnan laajuudesta ja käytössä olevista ympäristönsuojeluratkaisuista. Hakemuksessa on lisäksi esitettävä eläinsuojan toimintaa koskeva kirjanpito vuodelta 2020.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 56 §:n mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 4, 6, 8, 41–43, 45, 52, 55, 56 ja 100 §:t

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

Jätelaki (1072/93) 4, 6 ja 15 §:t

Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 1 740 euroa.

Lasku lähetetään Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Perustelut

Alle 150 lypsylehmälle tarkoitetun eläinsuojan ympäristöluvan käsittelymaksu on 1 740 euroa.

Ympäristönsuojelulain 105 §:n mukaan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruutta määrättäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja sen nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa tai ympäristöministeriön asetuksessa säädetään. Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1145/2009) liitteenä olevan maksutaulukon mukaan alle 150 lypsylehmälle tarkoitetun eläinsuojan lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 1 740 euroa.

Oikeusohje

Valtioneuvoston asetus aluehallintoviraston maksuista (1145/2009)

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Juha Anttila

Seija Schroderus-Härkönen

Päätöksen on ratkaissut ympäristöneuvos Juha Anttila. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Seija Schroderus-Härkönen.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 040 861 4873 tai 020 636 1020.

SSH/am

Liite

Valitusosoitus

Tiedoksi

Hakija
Lapin ELY-keskus / Ympäristö ja luonnonvarat
Tervolan kunta
Tervolan kunta / Ympäristönsuojeluviranomainen
Suomen ympäristökeskus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muu-
tosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen
Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon.

Valitusoikeus Valituksia päätöksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia
saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuo-
jelu- tai viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai sääti-
öt, asianomaiset kunnat, ELY-keskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomai-
set ja muut yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valitusaika Valitusaika päättyy **21.11.2011**, jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä
Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- aluehallintoviraston päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa
koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muut-
tuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaa-
sa, sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia aluehallintoviraston päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää
toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikai-
semmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvi-
tys asiamiehen toimivallasta
- jäljennös valituskirjelmästä (jos valituskirjelmä toimitetaan postitse)

Valituksen toimittaminen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon

**Valituskirjelmä on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kir-
jaamoon.** Valituskirjelmän on oltava perillä **määräajan viimeisenä päivänä**
ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä voidaan myös lähettää postitse,
telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimi-
tetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vas-
taanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen
virka-ajan päättymistä.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Linnankatu 1–3
postiosoite:	PL 293, 90101 Oulu
puhelin:	vaihde 020 6361 020
telekopio:	08 - 3140 110
sähköposti:	kirjaamo.pohjois@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeuden-
käyntimaksu 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten
suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräis-
tä tapauksista, joissa maksua ei peritä.